

Nem eszik zománcot, ha alumínium edényben főz!

Propaganda céljából a világhíű

LUCULLUS és SIGG alumínium főzőedényeket

az eddigi áraknál lényegesen olcsóbban árusítom

Egyes darabokat sulyra is kgr-ként 6— pengőért

Üveg, porcellán, kőedény, ház'ar'ási cikkek nagy raktára

ADLER EDÉNYCSARNOK

Tisza Lajos körü

Óriási izgalmat, mérhetetlen elkeseredést keltett Szegeden az orvosi fakultás megszüntetésének terve

A polgármester megrendítő beszéde Klebelsberg Kunó kriptájánál

Gróf Klebelsberg Kunóné: „Ha élne szegény férjem, megmentené a szegedi egyetem integritását...”

Az orvoskari dékán a szegedi orvostanhallgatók kétségbeeséséről

(A Délmagyarország munkatársától.) Szeged város közönsége a Délmagyarország szombati számában közölt részletes tudósításból értesült arról, hogy mi a terve Hóman Bálint kultuszminiszternek a szegedi egyetemmel, hogy a miniszter által kidolgozott egyetemi reform a több, mint 50 esztendő **Ferenc József Tudományegyetem** példátlan megcsönkítését jelenti, hogy

a miniszteri tervezet az orvosi fakultás halálos ítéletét foglalja magában.

A hír természetesen óriási megdöbbenést keltett a város egész társadalmában, amely ugyan az elmúlt hónapok állandóan szállingózó hírei alapján felkészült arra, hogy valami elvisz nek a szegedi egyetemből, de ilyen nagyarányu megcsönkítésre senki sem számíthatott. Mindenütt a kultuszminiszter lehetetlen elhatározásáról, az orvosegyetem megszüntetéséről beszéltek az emberek

a legnagyobb megdöbbenés és felháborodás

hangján. A város közönsége szinte elképzelhetetlennek tartja ennek a lehetetlen elgondolás-

nak a végrehajtását, lehetetlennek tartja, hogy a kormány

„politikai okokból”

—, mert hiszen elfogadható pénzügyi, vagy kulturális érvekkel senki sem magyarázhatja meg ezt a tervet — megszüntessen olyan intézeteket, amelyeknek tudományos eredményei előtt nem egyszer hajtott zászlót már az egész kultúrvilág, amelyek nemzetközi viszonylatban is a legmodernebb, a legjobban felszerelt és beruházott orvostudományi intézetek közé tartoznak. A város közönsége elképzelhetetlennek tartja, hogy a szegedi polgárság hallatlanul nagy áldozata árán elhelyezett egyetem, amely a Kolozsvárról történt kiűzése után nagyszűri hajlékot talált ennek a városnak a falai között — a jövő tanévtől kezdve megcsönkítva folytathassa csak több, mint félszázados kulturmunkáját, hogy az egyetem orvostanhallgatóit a megokolhatatlan miniszteri elhatározás

más egyetemekre száműzhesse,

hogya a szegedi, az alföldi szülők gyermekeit

előtt végképen lezáród- janak az orvosi pálya kapui.

A megdöbbenő terv hatása alatt valósággal

forrong a város társadalma

és nagyon valószínű, hogy ennek a végső elkeseredett hangulatnak igen komoly politikai vonatkozású következményei is lesznek. A hivatalos körök egyelőre reménykedni szeretnénk még, bizni abban, hogy Szeged város közönsége és a szegedi egyetem nem áll megmáshatatlán elhatározással szemben, hogy az utolsó pillanatban sikerülni fog elhárítani a szegedi egyetem integritását fenyegető végzetes veszedelem, pedig a jelek nem nagyon biztatóak és az a kultuszminiszteri kijelentés, hogy politikai okok teszik elkerülhetetlenül szükségessé a tervezett egyetem-csönkítések végrehajtását, nem igen nyújt alapot az optimizmusra.

Dr. Somogyi Szilveszter

polgármester,

akinek bizonyára részletes információi vannak a kultuszminiszter nyilvánosságra került terveiről. érdeklődésünkkel szemben még mindig a tartózkodás álláspontjára helyezkedett.

— Nem hiszem, mondotta, hogy olyan komoly a dolog. A kultuszminiszter kijelentései lényegesen kisebb arányu veszedelemről szólnak, igaz ugyan, hogy

dr. Szily Kálmán államtitkár kijelentéseiből teljes joggal lehet következtetni a legkomolyabb veszedelemre is.

A polgármester tartózkodása csak

gróf Klebelsberg Kuno virágos kriptája előtt

oldódott fel szombaton, a fogadalmi templomban tartott gyászmise után, amikor elhelyezte a síremlékre a város hatalmas koszorúját. Dr. Somogyi Szilveszter itt beszédet mondott és beszédében leplezetlen erővel érzékeltette azt a rendkívül súlyos aggodalmat, amely eltölti az

Pro domo

Írta: Móra Feerné

No, nem pro domo meo, hanem pro domo nostro. A kulturpalota, amellyel ez a pár sor írás foglalkozik, nem az én házam, hanem a mi házunk. Mindenkié, aki benyit az ajtaján. Annál hálásabb vagyok Szegednek, a városnak is, a népének is, hogy úgy rámbizta, mintha az enyém volna. Innen-onnan harminc éve, hogy fölvettem bele segédnek, tizenhat esztendeje mint chef vezetem a kultúra pántlika-mérését s nem emlékszem rá, hogy azóta valaki beleszólt volna, hogy vezessem. Talán vehetem ezt annak, hogy a gazdám meg voltak elégedve a vezetéssel. A szegedi város is, a szegedi nemzet is. Már az a fele, amelyik belül is szokta látni a kulturpalotát, nem fél-vén attól, hogy éppen akkor gondolja rá magát a lezuhanásra valami lógó vakolatdarab, mikor az ő fejére eshet.

Pár esztendő óta azonban vannak bizonyos morgolódások, már csak úgy suba alatt, mert nyíltan nem szól ki a szőr közül senki. Képkiallítások alkalmával szokás úgy a sorok közt ümgetni a kulturpalota felé, amelynek paradisosmából ki van zárva a művészet. Én vagyok az a rettentő morcos, szörszívű arkangyal, aki a befelé törekvő művészek nyakát tüzes pallossal csapkom le. Tíz év óta már annyiét lecsaptam, hogy akár piramist rakhatnék a koponyáikból s lehet is, hogy a régiségtárban ilyen levágott művészfejek vannak kiállítva avar koponyák gyanánt.

Az ám, régiségvár... Hallottam már azt is, hogy azért nincs hely a kulturpalotában a művészek számára, mert én csorba cserepekkel és rozsdás vasakkal árasztok el mindent. Már t. i. a pincesor három-négy szobáját csakugyan megtömtem velük.

Hát nehéz itt igazságot tenni. Pár hete itt járt

az európai régészet négy világhíressége. Goessler professzor, a stuttgarti muzeum igazgatója. A holland van Giffen, a groningeri archaeologiai intézet direktora. Reinhold Rau, a türinbergi egyetem régésze. Gerhard Bersu Frankfurtból, a korszak most talán legnagyobb tudosa. Elég mesziről jöttek el Szegedre, egy kis Csókát, egy kis Deszket, egy kis Fehértót, egy kis Kundombot nézni, a kulturpalota pince-sorában. Amikor azt látták, ami üveg alatt van, a kezüket csapkodták, amikor a raktár-ládáink egy részét felszóróltuk nekik, akkor a fejüket csóválták. Elég világlátott emberek mind a négyen, de — úgy mondják — ekkora kincseket így eldugva még sehol se láttak és szinte megharagudtak ránk, mikor arra a magyar közmondásra próbáltuk őket megtanítani, hogy szegény ember vízzel főz...

De akkor lettek csak igazán dühösek, mikor a pincéből, ahol kevés a világosság, felhoztuk őket a képtárba, ahol több a világosság, mint kellene. Schogyse értették meg, hogy mért nem a régiségek vannak ezekben a szép termekben elhelyezve? Hiszen képtárt minden kultúrvárosban lehet látni, de a régiségeket, amiket a mi határunk földje őrzött meg, sehol a világon máshol nem lehet látni, hát mért nem azokat mutogatjuk?

Hát persze hogy nem adunk nekik igazat, se szembe, se hátuk mögött. Szegedi szemmel kell nézni a képtárt, nem az övékével, mert a képtár nem az idegenek miatt van, hanem azoknak a szegedieknek a kedvéért, akik nemcsak az Ufficiába, meg a Pradoba, Louvreba, de még a budapesti Szépművészeti Múzeumba se járhatnak el nézelődni.

És én a kiállításokat nem a csorba bögrék és rozsdás vasak érdekében szorítottam ki a kulturpalotából, hanem — a képtárunk védelmében.

Ha volt kereskedelmi miniszterünk, aki kijelentette, hogy ő nem haragszik a kereskedelemre, én is megmondhatom, hogy én is szeretem úgy a művészetet, mint akárki ebben a városban, dacára

annak, hogy képtár is tartozik az impériumom alá. Dacára annak, mondom, — mert tulajdonkép ez a képtár volt az oka annak, hogy a kiállítások ideszoktak és időnként némi felfordulásokat okoztak a sokablakos házban, amelynek sok ablaka közt alig van rendesen becsukható. Addig nem volt semmi baj, még a képtári termek üresen tárogthak, — hiszen éppen a kiállítások eredményeképpen kezdtek meglegetni. Ezért el kellett nézni azokat a zenebonákat, amelyen minden beállítás rendezésével velejárnak s természetesen egy műcsarnokban, de csak türelemmel viselhetők el egy könyvtárban, ahol az olvasók nyugalmat és csendet kívánnak. Nem volt kellemes a gyűszmélés, a szaladgálás, a kopácsolás, a kiabálás, sőt nem volt kellemes az se, mikor a rendezők összeveszttek az akasztáson — már a képeken — és olyan becsületsértéseket követtek el egymáson, hogy kihallatszott az uccára, annál súlyosabbakat, minél nagyobb volt a kiállítás. És az se volt nagyon megnyugtató, hogy minden tilalom ellenére eldobott cigarettavégek égették ki a padlót és megesett az is, hogy este tíz órakor a járőrök figyelmeztették a bennlakó szolgát a képtári ablakokon kituduló füstre. Már akkor lánggal égtek az eldobott cigarettacsutakoktól a padlón halomban heverő takaróvásznak.

Sehaj, a művészetért el kell nézni az ilyen apróságokat, — mindaddig, míg a művészet veszedelembe nem kerül. Már pedig mi lassanként odajutottunk. Az én időm előtt minden évben kétszer volt tárlat: tavasszal, meg ősszel, leginkább a Képzőművészeti Egyesület rendezésében. Az én időben husz-huszonöt kiállítás volt egy esztendőben, igen sokszor önrendezésben, ami nem lett volna baj, ha a kiállítók mind olyan művészek lettek volna, akiket megillet a „muzeum.” De nem mindig voltak olyanok. Egy deákgyerek megunta az iskolát és elhatározta, hogy festő lesz; volt úgy, hogy pékségéd jutot erre az elhatározásra, amely nagyon tiszteletreméltó és támogatni való, ha olyan tehetségre támaszkodik, amit az is szem-